

Begreper innen økonomisk saksbehandling

Innen den økonomiske verden er det i bruk en del begreper som vi til daglig ikke bruker så ofte. Derfor kan det være nyttig å ta med en gjennomgang av disse. Dette kan raskere bidra til å forstå hva som menes, og dermed hva saken dreier seg om. Oversikten nedenfor er hentet fra Fylkesmannsprosjektet i Oslo og Akershus 1998.

Adkomstdokumenter: Dokumenter som gir rettighet til en bolig.

Akkord: Avtale der kreditorene gir betalingsutsettelse eller ettergir noe av debitors gjeld.

Aktiva: Brukes om for eksempel eiendelene i en husholdning.

Amortisering: Begrep som betegner tilbakebetaling av lån etter en fastsatt plan.

Annuitet: Beløp som skal dekke renter og avdrag på et lån.

Avbetalingslån: Finansieringsform der en del av kjøpet betales kontant og resten i avdrag.

Avhending: Overføring, eierskifte, salg.

Avregning: Oppgjør av tilgodehavende mellom personer.

Bankgaranti: Betegnelse på garanti som en bank stiller overfor en tredjepart på vegne av kunden.

Bankklagenemnda: Et organ for løsning av tvister mellom privatpersoner og finansinstitusjoner.

Betalingshenstand: Få utsettelse med betaling.

Betalingsklausul: Bestemmelse i en avtale om hvordan betaling skal foregå.

Bruksnummer: Registreringssystem for grunneiendommer.

Dividendefordeling: Betegnelse på en forholdsvis fordeling av et overskudd på kreditor.

Effektiv rente: Den virkelige rente som betales for et lån. Den inkluderer gebyrer, omkostninger og lignende i tillegg til den nominelle rente.

Eiendomsdokumenter: Kjøpekontrakt, skjøte, målbrev, festekontrakt.

Festekontrakt: Kontrakt som inneholder avtale om retten til å leie fast eiendom.

Festerett: En rett eller avtale om leie av eiendom eller jord.

Foreldelse: Et pengekrav kan foreldes. Det vil si for gammelt til at kreditor kan kreve det av debitor.

Forbrukerleie: Leie av varer. Leieforholdet kan sies opp med en måneds varsel, men det kan tidligst stoppes når det har vart i tre måneder. Leien man betaler kan også være avdrag slik at man blir eier av varen når leietiden er ute.

Forliksklage: En sak settes i gang ved at det skrives en forliksklage til forliksrådet. En forliksklage er normalt skriftlig og kan være utarbeidet av parten selv eller prosessfullmektig. Det finnes ferdig trykte skjemaer for forliksklage.

Forliksråd: Forliksrådet er en alminnelig domstol. Forliksrådet behandler kun sivile saker. De fleste saker blir avgjort ved avsigelse av uteblivelsesdom.

Frafalle pant: Lånt ut penger mot pant. Man kan frafalle pant av ulike årsaker.

Garanti: Stille sikkerhet.

Gjeldsordning: Hensikten er å gi personer med alvorlige gjeldsproblemer en mulighet til å få kontroll over sin økonomi. Søknad om gjeldsordning fremsettes overfor namsmannen. Dersom man oppfyller vilkårene etter loven, kan gjeldsordning innvilges. Lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner av 17. juni 1992 nr. 99 (Gjeldsordningsloven).

Grunnboka: Betegnelse på offentlig register over alle faste eiendommer og selveierleiligheter. Ligger hos sorenskriveren eller byretten og er tilgjengelig for alle.

Gårdsnummer: Registreringssystem for grunneiendommer.

Heftelse: En forpliktelse på en eiendom.

Henstand: Betalingsutsettelse.

Hjemmel: Rettslig adgang til å forvalte noe.

Hovedstol: Opprinnelig lånebeløp.

Implementere: Iverksette.

Incentiv: Fellesbetegnelse på premieringsmåter.

Inkasso: Tvangsinndrivelse på pengekrav.

Kausjon: Sikkerhet som en person stiller for en annen persons overholdelse av betalingsforpliktelser.

Konkurs: Det vanlige vilkåret for konkurs er at debitor er insolvent. Det vil si at man ikke kan betale sin gjeld etter hvert som den forfaller. Skifteretten avgjør om vilkårene foreligger og åpner i så fall konkurs i debitors bo. Dette betyr at man ikke lenger kan rå over sine eiendeler. Bobestyrer oppnevnes til å administrere boet. Ved konkurs blir alt kreditor eier taksert og solgt av bobestyrer. Eventuell restgjeld følger debitor.

Konsumprisindeks: Viser endringer i pris på varer og tjenester som den enkelte husholdning forbruker.

Konvertere: Overta, omgjøre. Når et lån konverteres betyr det at et kortsiktig lån omgjøres til et langsiktig lån. Kjente konverteringssituasjoner er når byggelån gitt av bank i byggeperioden omgjøres til husbanklån etter at ferdigattest er utstedt. Konverteringstilsagn er et løfte om langsiktig lån.